

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata:
na miesiąc kwiecień **1391400** mkp.

Wychodzi w środy i soboty

Ogłoszenia:
mm 1-lam. 50 000 mkp.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub doodszkodowania.

Dział urzędowy

Nr. 139. Rozporządzenie policyjne dotyczące zarazy wścieklizny.

W celu ochrony przed wścieklizną zarządzam niniejszem na mocy §§ 18 i następnym, ustawy o zarazie bydła z dnia 26. VI. 09 r. (Zbiór Praw Rzeszy strona 511) i z upoważnieniem Ministra dla Rolnictwa domów i leśnictwa co następuje:

Ponieważ w gminie Galew stwierdzono u padłego psa wściekliznę przeto zarządzam, aby wszystkie psy znajdujące się w gminie Galew oraz w wszystkich miejscowościach leżących w przestrzeni 10 km. od gminy Galewa, były trzymane na uwięzi lub zamknięte i to aż do odwołania niniejszego rozporządzenia policyjnego w Orędowniku Powiatowym. W rachubę wchodzi: Galew gmina z odbudowaniami, Staniew gmina i dwór, Gałazki gmina i dwór, Koźmin miasto z wszelkimi odbudowaniami, Lipowiec gmina, Czarny-sad gmina i dwór, Orla gmina i dwór z folwarkami Mogiłka i Orlinka, Cegielnia gmina, Polskie Oleńdy gmina, Trzebin gmina, Sapieżyn gmina, Wałków gmina, Borzęcice gmina, Nowa Obra gmina, Stara Obra gm., Stara Obra dwór z folwarkami Józefów i Szymanów.

Co do przepisów ochronnych, powołuję się na rozporządzenie policyjne dotyczące zarazy wścieklizny z dnia 22 stycznia 1923 (Orędownik pow. nr. 7, poz. 31 ustępy 2, 3, 4, 5, 6 i 7) które należy respektować.

Wobec wydania powyższego rozporządzenia traci swą moc rozporządzenie policyjne dotyczące zarazy wścieklizny z dnia 20 marca 1924 r. — Orędownik pow. nr. 25 poz. 105 —

Pp. sołtysów gminnych i przełożonych obszarów dworskich wyżej wymienionych miejscowości i Urząd Policyjny w Koźminie wzywam, aby niniejsze rozporządzenie natychmiast w zwykły sposób ogłosili i na dokładne wykonanie tegoż wraz z Posterunkami Policji Państwowej baczyli. — L. dz. 2048/24. St. I. —

Koźmin, dnia 14 kwietnia 1924 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 140. Dot. podatku wojewódzkiego od wyszynku i drobnej sprzedaży trunków.

Powołując się na ogłoszenia moje w Orędowniku pow. Nr. 23 poz. 99 nr. 24 poz. 103 nr. 26 poz. 116, nr. 27, poz. 122, nr. 28 poz. 123 i nr. 29 poz. 135, wzywam niniejszem wszystkich właścicieli wzgl. posiadaczy przedsiębiorstw trudniących się wyszynkiem i drobną sprzedażą trunków, w powiecie koźmińskim, z wy-

jątkiem miast, do zgłoszenia się po formularze do zeznań w Wydziale Powiatowym pokój nr. 15 najpóźniej do dnia 23 kwietnia r. b.

— L. dz. 659/24. W. P. II. —

Koźmin, dnia 10 kwietnia 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Niemojowski.

Gbwieszczenia innych władz.

Nr. 141. Nauczyciele kwalif. i pom. szkół powsz., zamierzający w czasie tegorocznych letnich feryj wziąć udział w kursach wakacyjnych urządzonych przez Kuratorium, zgłoszą się za pomocą bardzo ściśle i bardzo dokładnie wypełnionych „kart wpisowych”, które mają zamówić w inspektoratach najpóźniej do 25 t. m., nadsyłając równocześnie 450 000—, marek.

Koźmin, dnia 14 kwietnia 1924 r.

Inspektor szkolny, Chojecki.

Nr. 142. Następną konferencja sołecka i przewodniczących obszarów dworskich odbędzie się dnia 22-go kwietnia 1924 r., o godzinie 10-tej przedpołudniem w lokalu pana Mrozkowiaka w Koźminie (Hotel pod Zamkiem).

Koźmin, dnia 12 kwietnia 1924 r.

Komisarz obwodowy

Dykczak.

Dział nieurzędowy

Kronika miejscowa

Urząd Stanu cywilnego w Koźminie
za czas od 8. IV. do 15. IV. 1924 roku.

Porody syna: Goldbeck Leon właściciel drukarni Koźmin, Paryzek Stanisław rolnik Galew, Kalmarczyk Stefan urzędnik kolejowy Koźmin, Paryzek Stanisław rolnik Skalów, Neumann Emil rolnik Wałków.
córkę: Szmaj Wojciech robotnik Mycielin, Gaszek Wawrzyniec obuwnik Koźmin, Maćkowiak Walenty robotnik Galew.

Wypadki śmierci: Wałęsa Magdalena 12 lat Wielowieś, Schmidt Karól 61 lat Koźmin, Pflanz Jan 28 lat Gościejew (poległ 1914 roku), Altmann Auguste 81 lat, Sapieżyn, Olejnikowa Elżbieta 55 lat Lipowiec.

Na obchody 3 Maja. Broszurki z deklamacjami, pieśniami, ze słowem wstępnym i wykładem na 3 Maja, mogą komitety T. C. L. oraz inne organizacje nabyć

Kurs franka waloryzacyjnego
16. 4. 1924 r. = 1 800 000,— mk.

w Biurze Centralnem Towarzystwa Czytelni Ludowych, Poznań, Plac Wolności 18. Cena wraz z przesyłką jeden milion mk.

Znaczkii Polskiego Czerwonego Krzyża. Dekretem z dnia 1. 2. nr. 926 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zezwoliło na naklejanie obok skarbowych opłat stemplowych na wnioski wszelkiego rodzaju, skierowywane do władz państwowych, samorządowych czy prywatnych, znaczków Polskiego Czerwonego Krzyża. Do tegoż rozporządzenia przyłączyło się Ministerstwo Skarbu dekretem z dnia 22. 2. 24 L. 345 (D. B.) 4 i Ministerstwo Sprawiedliwości rozporządzeniem z dnia 25. 2. nr. 673/II G. S. 24. Odtąd wszystkie miejsca sprzedaży znaczków stemplowych będą przy zakupie znaczków państwowych sprzedawały równą ilość znaczków Czerwonego Krzyża. Od tego obywatelskiego obowiązku moralnego nie powinien się uchylić żaden prawy Polak. Rząd, obarczony szalonymi ciężarami, nie mogąc sam dać odpowiednich zasiłków na tworzenie urzędzeń sanitarnych Polskiego Czerwonego Krzyża, chciał w ten sposób dopomóc do przysporzenia funduszków stałych.

Nadmienić wypada, że, stosownie do konwencji genewskiej, wszelkie przygotowania sanitarne, przeznaczane specjalnie dla celów wojennych, jak ambulanse, pociągi sanitarne, szpitale polowe itd. nie mogą być pokryte z funduszków państwowych, lecz li tylko społecznych, ze względu na neutralny charakter instytucji Czerwonego Krzyża. Podkreślić również trzeba, że w b. Kongresówce handel i przemysł jak i wszystkie urzędy oddawna praktykują oklejanie wszystkich podań czy kwitów znaczkami Czerwonego Krzyża, który wobec tego jest znacznie lepiej usytuowany, aniżeli u nas, co znacznie ułatwia mu pole działania.

Odzywamy się przeto do wszystkich pp. notarjuszy, kupców i przemysłowców, oraz urzędów, zajmujących się sprzedażą znaczków stemplowych, aby naklejanie znaczków Czerwonego Krzyża jak najszerzej zastosowali.

Powitanie Pasterza-Męczennika.

Wilno, 13. 4. (PAT.) W dniu 12 bm. ks. Arcybiskup Cieplak w drodze z Rygi do Warszawy przejeżdżał przez Turmont, Nowe Święciany i Wilno. W Turmoncie oczekiwał dostojnego gościa p. minister Kolei Żel. Tyszka w imieniu swoim oraz w imieniu premiera Grabskiego. Ks. Arcypasterza witała entuzjastycznie licznie zgromadzona ludność polskich wsi. W Nowych Święcianach zgromadziły się na powitanie Jego wielotysięczne tłumy publiczności oraz przedstawiciele władz i zreszeza ze sztandarami i orkiestrami. Ks. Arcybiskup w gorących słowach podziękował zebranym za serdeczne przyjęcie.

W Wilnie zgotowano Mu nadzwyczaj entuzjastyczne przyjęcie.

Na placu przed dworcem ks. Arcybiskup w swoim przemówieniu dziękował w gorących słowach za powitanie, jakiego doznał na ziemi polskiej; zaznaczył przytem, iż witany jest jako bohater, gdy tymczasem spełnił tylko obowiązek, jaki ciążył na nim, jako kapłanie i duszpasterzu mas polskich, rozrzuconych po Rosji. Tę gorącą manifestację — mówił ks. Arcybiskup — należy uważać za wyraz przywiązania ludności do wiary katolickiej, co właśnie daje otuchę na przyszłość. W zakończeniu swego przemówienia wyraził ks. Arcybiskup głosem wzruszonym podziękowanie dla ludności za przyjęcie, które pozostanie w jego sercu i pamięci do końca życia.

Po przemówieniu ks. Arcybiskup udzielił błogosławieństwa pasterskiego, poczem wśród entuzjastycznych

okrzyków przeszedł po przez tłumy publiczności i zastępy młodzieży akademickiej w otoczeniu przedstawicieli władz przy dźwiękach pieśni narodowych do wagonu salonowego, żegnany niemiłkącymi okrzykami: Niech żyje!

Warszawa, 13. 4. (PAT.) W niedzielę o godz. 9,30 przybył pociągiem pospiesznym z Wilna Najprzew. ks. Arcybiskup Cieplak, któremu towarzyszyli m. in. minister Kolei Żel. Tyszka i sekretarz Kurji Biskupiej ks. Borkowski.

Na dworcu oczekiwali Dostojnego Pasterza ks. kardynał Kakowski msgr. Lauri, wiceminister Studziński, szef protokołu dyplomatycznego Przeździecki, ks. prałat Około-Kulak, ks. arcybiskup Ropp, p. Adam Zamoyski, oraz liczni przedstawiciele byłej organizacji polskich w Moskwie i Petersburgu.

Ks. Arcybiskup Cieplak, powitany z nieopisanym entuzjazmem udał się do salonu przyjęć na dworcu, gdzie wygłosił przemówienie przez Rady Miejskiej, sen. Baliński. Następnie Czcigodny Arcypasterz wsiadł do karety, z której tłum wypręgił konie. Na ulicach, przez które przejeżdżał Arcybiskup-Męczennik, zgromadziły się olbrzymie tłumy publiczności, wznoszące na cześć Dostojnika entuzjastyczne okrzyki.

Ks. Arcybiskup Cieplak odprawił w kościele Karmelickim mszę św., poczem odjechał do przygotowanych dla siebie apartamentów w pałacu arcybiskupim.

Warszawa, 13. 4. (PAT.) Dziś o godz. 12 min. 30 prez. Rady Ministrów, p. Władysław Grabski z małżonką złożył wizytę ks. Arcybiskupowi Cieplakowi.

Wiadomości rozmaite.

Poznań. (Samobójstwo?) W zwłokach, spławionych w piątek przez Wartę pod Radojewem, rozpoznano 37-letnią Weronikę Żyndową, zamieszkałą przy ul. Szamarzewskiego 14. Oddalając się z domu w dniu 2-go b. m., nieboszczka zapowiedziała, że już nie powróci. Przypuszcza się wobec tego, że popełniła samobójstwo. Przy zwłokach znaleziono złote koleczki i 250 000 mk. Sprawa nie jest jeszcze zupełnie wyjaśniona.

— Zaginął od kilku dni 17-letni Józef Kordecki, pochodzący z Uniejewa pow. tureckiego. Chłopiec był tu zatrudniony przy ul. Uhwaliszewo 1. Prawdopodobnie oddał się samowolnie, zainkasowawszy nieco pieniędzy.

— (Zaginiecie trojga dziewcząt). Policja łódzka donosi: Od 10 b. m. zaginęły bez śladu trzy seminarzystki z Łodzi, mianowicie 14-letnia Helena Wieślakówna, 16-letnia Janina Grodziska i 16-letnia Irena Orańska. Istnieją obawy, że dziewczęta te zostały uprowadzone przez handlarzy. Wiadomości w sprawie zaginionych przyjmuje Komenda Policji Państwowej w Poznaniu.

— Premjowanie okien wystawnych. Z okazji IV. Targu Poznańskiego urządza Izba Przem.-Handlowa w Poznaniu premjowanie okien wystawnych w czasie od 27 kwietnia do 4 maja 1924 r. Premjowanie najładniej a zarazem najbardziej celowo dekorowanych okien wystawnych nastąpi na podstawie opinji, wydanej za pośrednictwem jury. Wyznaczono 3 cenne nagrody, oraz 10 dyplomów honorowych. W konkursie mogą brać udział wszystkie firmy zapisane w Izbie Przem.-Handlowej w Poznaniu. Termin zgłoszenia się do konkursu przedłużono do 20 bm.

Za rozszerzanie oszczerczych twierdzeń. Przed sądem powiatowym w Kępnie toczyła się w tych dniach rozprawa przeciw Urbanowi Zielonce, obwinionemu

o rozszerzanie oszczerczych twierdzeń o byłym staroście kepińskim dr. Z. Zielewiczu. Mianowicie na wiecu w Kepnie w lipcu 1921 r. p. Zielonka zarzucił staroście, że przemycił do b. Kongresówki 3 wagony mąki i dopuścił się rozmaitych innych nadużyć. Sąd stwierdził absolutną bezpodstawność tych zarzutów i skazał Zielonkę na 6 miesięcy więzienia.

Hel. (Wylawianie przedmiotów, uniesionych przez powódź). W zatoce Gdańskiej i koło Helu na wszystkiego rodzaju motorówkach, kutrach, łodziach rybackich, żaglowych i holownikach marynarki wojennej i prywatnych gdańskich wre praca od rana do późnej nocy nad wylawianiem niezmierniej ilości drzewa budulcowego, opałowego, desek i zwłaszcza wielkiej masy podkładów kolejowych oraz faszyn, wiązek wikliny, nieraz i całych drzew. Na morzu, które aż hen po Jastarnię i wioskę Hel od mułu naniesionego przez Wisłę przybrało kolor białawy, pływają ponadto szczątki domów, drzwi, okien, futryn i wiele utopionych zwierząt, jak psy, koty, świnię i dużo drobiu. Według opowiadań rybaków wyłowiono w Nowym Porcie i na „Westerplatte“ kilku topielców.

Ruch wydawniczy.

PRACA ilustrowany tygodnik popularny, poświęcony nauce, literaturze, sztuce, sprawom społecznym, godziwej rozrywce, wychodzi od lat 28 w Poznaniu.

Obwieszczenie

Podaje się do publicznej wiadomości, że na mocy ustawy o podatku dochodowym państwowym są **Deklarantami następujący płatnicy:**

Rolnicy ponad 120 mórg, kupcy i przemysłowcy, posiadający świadectwa przemysłowe na handel kat. I, II, i III. oraz posiadający świadectwa przemysłowe I.—VII. kat. włącznie. Deklaranci ci winni obliczyć i wpłacić podatek i oddać zeznania do 23-go kwietnia 1924 roku. Kwity na zapłacony podatek dochodowy winni dołączyć do zeznania.

Dochód osiągnięty w markach polskich należy przewaloryzować w stosunku 150 000,— mk. p. równa się 1 frankowi złotemu.

Deklaracje są do odebrania w Urzędzie Skarbowym ul. Klasztorna Nr. 51.

Wszelkich wyjaśnień, nie wynikających z obwieszczeń, wywieszonych na słupach, udziela Urząd Skarbowy.

Koźmin, dnia 14 kwietnia 1924 r.

Magistrat

Nowakowski.

Wszelkie druki

wykonuje jaknajszybciej
po cenach umiarkowanych

Zakład Graficzny Leona Goldbeka w Koźminie
(Wydawnictwo Orędownika)

Treść Nr. 15:

Służba dobru Rzeczypospolitej — Polska moneta Wiersz, którego nikt nie zrozumie, (wiersz) Witold Zechenter — O świętym smutku, (wiersz) — Ciszka kościelna, (wiersz) Witold Łaszczyński — Melancholja, (wiersz) Jan Kurek — O teatrze, S. Frank Kwiatki wonne, Parvulus — Jaworzyna Spiska Kościół św. Kazimierza i Krajowy Zakład dla głuchoniemych w Poznaniu — Rok 1863, K. H. Rostworowski — Ford a dobroczynność — Nowe wydawnictwa — Rozmaitości: Obyczaje małżeńskie u Eskimosów — Żona czy — harem — Objawy telepatji u dzieci — Jak się odbywa proklamacja republiki greckiej — Ryciny — Powieści.

Treść Nr. 16:

Po powodzi — Port w Gdyni, Inż. Tadeusz Wenda Ci, którym zawdzięczamy cuda radjotechniki. Rozwój wiedzy a niedowiarstwo, Inż. Edmund Libański Pieśń uwielbienia, (wiersz) Juljan Ejsmond — Osteopatja-Nauka Nowa, Dziwna, St. Lauden-Chrzanowska — Za parawaniki, I. W. K. — Z higieny, G. M. — Małżeństwo w Indjach — Nokturn, Ewa Ostrołęg — Nowe wydawnictwa — Rozmaitości: Domowe „przysłowia“ dla żon — Palmy akademickie dla kucharza — Z pastucha członkiem Izby gmin — Nadprzyrodzone zdolności człowieka — Ile jest samochodów na świecie — Ryciny — Powieści.

Książki szkolne

zeszyty, piórka, atrament,
tablice, rysiki, gąbki i t. d.

poleca

J. Kraszewska, Koźmin

Księgarnia Orędownika

KAMIENIE

krzemieniowe do żaru

i śrutowników

☞ poleca ☜

wkażdej wielkości

po cenach najniższych

Fr. Kaczmarek, KROBIA
(Wlkp.)

Introligatornia

oieca się
do wykonywania wszelkich prac w za-
kres introligatorstwa wchodzących
Zakład Graficzny
Leona Goldbeka w Koźminie (Wlkp.)

Obwieszczenie

Dotyczy podatku Wojewódzkiego od
wyszynku i drobnej sprzedaży trunków.

Powołując się na ogłoszenie Wydziału-Powiatowego
w Orędowniku powiatowym Nr. 23 poz. 99, nr. 24
poz. 103, nr. 26 poz. 116, nr. 27 poz. 122, nr. 28 poz.
123 i nr. 29 poz. 135 wzywamy niniejszem wszystkich
właścicieli względnie posiadaczy przedsiębiorstw trud-
niących się wyszynkiem i drobną sprzedażą trunków
w mieście Koźminie do zgłoszenia się po formularze
do zeznań w Magistracie (Biuro Podatkowe) naj-
później do dnia 23-go kwietnia 1924 roku.

Koźmin, dnia 14 kwietnia 1924 r.

Magistrat

Nowakowski.

Obwieszczenie

W piątek, dnia 18-go b. m. w południe o godzinie
12-tej sprzedawać będziemy na **Zielonym Rynku**

drzewa (lipy itp.)

w drodze publicznej licytacji.

Koźmin, dnia 15 kwietnia 1924 r.

Magistrat

Nowakowski.

Dr. Maj

lekarz prakt.

Osiedlam się w Pogorzeli

Praktykę rozpoczynam
z dniem 15-go kwietnia

Na sezon | Zur Saison

poleca
PENDZLE i SZCZOTKI
SZABLONY
FARBY
POKOSTY
LAKIERY
po cenach konkurencyjnych

empfiehlt
Pinself und Bürsten
Schablonen
Farben
Firnis
Lacke
zu Konkurrenzpreisen

Zapisujcie Orędownik

WELNĘ

owczą, surową, brudną i praną
zakupuje i wymieniam
na sprzedaną, wełnę najlepszej jakości
Płacę najwyższe ceny dzienne! Proszę się przekonać!
WELNY JUMPROWE i SWETROWE
w wielkim wyborze **Wetna na koldry**
NICI własnego wyrobu pierwszorzędnej jakości.
Najtańsze źródło zakupu dla odsprzedających
„TEKSTYL”
właśc. **Stanisław Józwiak, Poznań**
ul. Kantaka 6 (narożnik św. Marcina) Tel 3090

Proszę dokładnie zważać na firmę

Gmina Borzęcice
wydzierzawia

polowanie

na 6 lat około 800 hek.

w sobotę, d. 3 maja br.

o godz. 2-giej popołudniu
na sołectwie

Rogal, soltys.

Kupuję

każdą ilość

słomy lnianej

M. ROSZAK,

Koźmin — Borecka 18.

Telefon
116

„TEKTURA“

Adres telegr.
Tektura-Krotoszyn

FABRYKA PAPY W KROTOSZYNIE

poleca: **Papy dachowe** wszelkich grubości wyrobu
gat. przedwoj.

Lepnik do papy z paku węglow.

Pak z węgla kamiennego

Smolę prepar. górnośl.

Smolę destyl. węglową

Papę izolacyjną do budowli

Masę izolacyjną (Holzement)

PO NAJNIŻSZYCH CENACH FABRYCZNYCH

Dla pp. hurtowników i dekarzy udzielamy
na ceny fabryczne do 20% rabatu!